

Az INCOTERMS – nemzetközi kereskedelmi feltételek I. rész

A termékek vásárlása és értékesítése a nemzetközi kereskedelemben gyakran különösen bonyolult, és a feleknek számos felelősséget, költséget és kockázatot kell meghatározniuk. Az INCOTERMS szokványok konkrét útmutatást nyújtanak a globális kereskedelem importjában és exportjában, melyekről Kalácska Csaba, a vám és a jövedéki eljárások, a közúti veszélyes áruszállítás, a környezetvédelmi termékdíj és az EPR kamara által felkért szakértője adott rövid összefoglalót.

Az áruk, szolgáltatások és pénzügyek cseréje a modern civilizáció egyik legrégebbi gyakorlata. Ez egyben a növekedés, a fejlődés és a haladás egyik fő mozgatórugója is. A nemzetközi kereskedelem ősidők óta alakítja a világot, és még ma is felelős azért, hogy a társadalmak milyen irányokat választanak a globális gazdasági piacon elfoglalt pozíciójuk erősítése érdekében.

Az 1970-es évek óta a nemzetközi jellegű tranzakciók száma erőteljesen, de folyamatosan növekszik. A technológiai fejlődés, a logisztikai infrastruktúra és az automatizálás hozzájárult a gyorsabb és megbízhatóbb szállításhoz és tároláshoz szárazföldön, tengeren és levegőben, ezért a kereskedett áruk mennyiségi átmenete tízszer nagyobb, mint 5 évtizeddel ezelőtt.

Társadalmi-gazdasági rendszereink fejlődésével exponenciálisan megnőtt a nemzetközi kereskedelem szabályozásának szükségessége. Ez jelentette a különböző országok és gazdasági övezetek közötti magasabb szintű bizalom kialakulásának kezdetét.

A nemzetközi kereskedelmi szabályok létrehozásának szükségessége

A történelem során, ahogy a nemzetközi kereskedelem fejlődése egyre összetettebbé és kiterjedtebbé vált, úgy vált szükségessé a kereskedelmi rendszert alkotó különböző folyamatok és eljárások ellenőrzéséhez és fenntartásához szükséges speciális ágazatok bevonása.

Tehát míg az egyik osztály a készleteket és a rendeléseket kezeli, addig egy másik a teherszállítási tevékenységért felel. Aztán ott vannak azok az ágazatok, amelyek a kifizetések kiegyenlítéséért, az árfolyamokért és a vámfeldolgozásért felelősek. Mindegyik felváltva dolgozik, hogy az egész kereskedelmi "gépezet" nagy hatékonysággal működhessen.

Az új globális gazdasági modellben kialakult kereskedelmi trendek arra késztették mind az államigazgatásokat, mind a magánvállalatokat, hogy jobb nemzetközi kereskedelmi szabályozást szorgalmazzanak, amely biztosítja a tisztességes, biztonságos, stabil és ellenőrzött áruforgalmat.

Az Incoterms® alapja

A nemzetközi kereskedelemre vonatkozó végrehajtási szabályok szükségessége több olyan szervezet létrehozását tette szükségessé, amelyek a nemzetközi kereskedelemmel foglalkozó valamennyi vállalatot és közintézményt az ernyőjük alatt tömörítik. A legjelentősebb nemzetközi szervezetek között vannak a következők:

- A Kereskedelmi Világszervezet (WTO);
- A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara (ICC);
- A Nemzetközi Valutaalap (IMF);
- A Vámügynökök Egyesületeinek Nemzetközi Szövetsége (IFCBA);
- A Szállítványozók Nemzetközi Szövetsége (FIATA);
- A Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO);
- A Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Kormányközi Szervezet (OTIF);
- A Nemzetközi Közúti Közlekedési Szövetség (IRU);
- A Nemzetközi Légi Szállítási Szövetség (IATA).

E szervezetek többsége alapvető fontosságú a fizikai áruk nemzetközi értékesítésével és szállításával kapcsolatos ügyletekre vonatkozó ajánlások és szabályozások kidolgozásában, különösen az átrakodási logisztika és a pénzügyek területén.

A Nemzetközi Kereskedelmi Feltételek világosan és pontosan meghatározzák a felek (eladó és vevő) jogait és kötelezettségeit egy kölcsönösen aláírt nemzetközi adásvételi szerződésben.

Van öt fő szempont:

1. A nemzetközi adásvételi szerződésben az eladóra és a vevőre ruházott, az áruk leszállításával kapcsolatos felelősségek;
2. Melyik fél felelős a logisztikai lánc részét képező különböző lépések és műveletek költségeiért (áruk csomagolása, szállítás bérlete, szállítójárművek be- és kirakodása, rakodás és kirakodás stb.);
3. Melyik fél felelős az áruk biztonsági kockázataiért és biztosítási költségeiért a logisztikai lánc bizonyos pontjain és a szállítási útvonalon;
4. Melyik fél felelős az áruk vámkezelési eljárásának elvégzéséért azokban az esetekben, amikor ezt jogszabály írja elő;
5. Melyik az a pont, amikor az áru kockázatai az eladóról a vevőre szállnak át, és melyik az az időpont és hely, amikor és ahol az áru átadásra kerül.

Tíz szempont alapján kerülnek meghatározásra az eladó és a vevő fél kötelezettségei

Az eladó fél kötelezettségvállalásai:

- Az áru leszállítása az eladási számla mellé a nemzetközi adásvételi szerződésben felsorolt feltételeknek megfelelően;
- Engedélyek, licencek, kiviteli engedélyek, behozatali engedélyek, biztonsági akkreditációk és egyéb hivatalos engedélyek beszerzése az áruk értékesítésével kapcsolatban;
- Biztosítási és szállítási szerződések szerkesztése;
- Az áruk hatékony szállítása a kockázátátruházásig;
- Kockázatok átadása;
- Költségmegosztás;
- A vevő fél haladéktalan értesítése az áru átadásáról;
- Az áru átadásának bizonyítása és dokumentálása;
- Az áruk ellenőrzése, csomagolása és címkézése;

- Segítségnyújtás a vásárló félnek az áru szállításával és a kapcsolódó költségekkel kapcsolatban kért információkkal kapcsolatban.

A vásárló fél kötelezettségvállalásai:

- Az áru kifizetése a nemzetközi adásvételi szerződésben felsorolt feltételeknek megfelelően;
- Az áruk beszerzésével kapcsolatos engedélyek, licencek, kiviteli engedélyek, behozatali engedélyek, biztonsági akkreditációk és egyéb hivatalos engedélyek beszerzése;
- Biztosítási és szállítási szerződések szerkesztése;
- Az áruk hatékony átvétele a kockázátadás helyétől;
- Kockázatok átadása;
- Költségmegosztás;
- Az eladó fél haladéktalan értesítése az áru átvételéről;
- Az áru átvételének bizonyítása és dokumentálása;
- Az áruk ellenőrzése;
- Segítségnyújtás az eladó félnek az áru átvételével és a kapcsolódó költségekkel kapcsolatban kért információkkal kapcsolatban.

Van öt fő szempont a nemzetközi adásvételi szerződésben, ahol az Incoterms® szabályok nem alkalmazandók:

- A fuvarozó és a vevő vagy eladó fél közötti szerződésben felsorolt feltételek;
- Az áruk tulajdonjogának átruházására vonatkozó feltételek;
- A fizetési feltételek, beleértve az áru árát és az értékesítési tranzakció elszámolásához használt fizetési módokat;
- A szerződésszegés szabályozásának feltételei, beleértve a rendezés módját is;
- Az áru állapotával és szállításával kapcsolatos felelősségmentesség.

Kalácska Csaba